

Največji slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

The largest Slovenian daily
- in the United States.
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

NO. 71. — ŠTEV. 71.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 26, 1918. — TOREK, 26. MARCA, 1918.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Japonska nevarnost.

ooo

NA JAPONSKEM SE MNOGO RAZMOTRIVA O JAPONSKI INTERVENCIJI V SIBIRIJI. — VLADA SE ŠE VEDNO NI ODLOČILA, DA BI POSLALA ARMANDO. — ČASOPISJE SILI NA INTERVENCIJO. — JAPONSKA MORNARICA SE PRIPRAVLJA, DA SE SPRIME S PODMORSKIMI ČOLNI V TIHOM OCEANU.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Tokio, 25. marca. — Zanimanje v Ameriki in Evropi glede možnosti japonske vojaške intervencije v vojni je dvakrat nadavljan na Japonskem, kjer vprašanje glede pošiljatve armade v Sibirijo ne potisne samo vse drugo v ozadje, temveč je nastal narodni problem, kakor še gleda važnosti še ni bilo od rusko-japonske vojne.

V tem oziru je poročalec zanesljivo poučen, da Japonska, potem ko je izmenjala svoje mnenje z zavezniki, še vedno proučava to vprašanje in se še ni odločila za politiko.

Med Japoneci prevladuje mnenje, da je situacija zelo resna in da lahko nastane nevarnost za japonske interese kakor tudi za zavezniške. Kaos je v Sibiriji, kjer se na meji Mandžurije borijo dve nasprotne stranki.

Zmenejuje pa je še večja, ker se tam nahaja do 140 tisoč nemških in avstrijskih ujetnikov, ki se prosti gibljo in ker je bilo opaziti v boljševiških vrstah nemške čestnike, ki so se vdeležili boja.

Naznanja se, da se japonska mornarica zelo skrbno pripravlja, da se zoperstavi, ako bi morebiti Nemčija poslala v Pacific podmorske čolne. Dve japonske ladje v Vladivostoku bi lahko izkrali mornarje v slučaju, da je v nevarnosti japonsko življenje in lastnina.

Ker je bilo nekaj Japoncev v zadnjih sibirskih bojih ubitih in ranjenih, je dobilo časopisje pogum, da je pričelo siliti vlado na bolj odločno akcijo.

Vojna je pa Japnskem povzročila zelo resno vprašanje, ker so cene živil poskočile, ravno tako tudi drugim potreščinam; zaradi tega japonsko prebivalstvo mnogo trpi.

Dasiravno je sibirska situacija resna, vendar se še ne more reči, da je kritična; toda vsa znamenja kažejo, da bo Japonska ostala v stanju čuječnosti in pripravljenosti, da se more postati proti vsaki eventualnosti.

Ako se bo odločila intervencija, se sile ne bodo pečale z vprašanjem, ako je potrebna skupna vojaška akcija temveč bo japonski armadi prepričena kampanja. Zelo važno v sedanji situaciji pa je tudi vprašanje, kako bo Rusija gledala na vpad japonskih čet v Sibirijo.

Zaradi bolezni ministrskega predsednika Teraučija so nastale govorice o možnosti izprenembe v ministrstvu.

ooo

Nemci bombardirajo Pariz.

ooo

VELIKI TOP JE V TRETJE BOMBARDIRAL PARIZ. — TOP SE NAHAJA V RAZDALJI 76 MILJ. — STREL JE NA POTU 10 MINUT. — DOSEŽE VIŠINO 15 MILJ. — ŽIVLJENJE V PARIZU JE NORMALNO. — POULIČNA ŽELEZNICA VOZI — AVIJATIKI IŠČEJO TOP.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Berlin, Nemčija, 25. marca. — strela prebudili, jih je ropotanje bobna spravilo k oknu. Stražničilo pravi: "Zvezec smo bombardirali Pariz z dnevnim topom, ki so hodili po vseh krajin mest ter so dajali novi alarm, ki se razlikuje od alarmov, ki se daje ob zračnem napadu."

Pariz, Francija, 25. marca. — Šli so za poslom kot pod nor na zjutraj bombardirali Pariz z velikim topom, ki je oddaljen od bil kot po navadi. Ulice so bile francoskega glavnega mesta 70 milij. Streljanje se je pričelo o pol sedmih in je prenehalo po drugem primerjavo z verdunsko bitko.

Po kratkem odmora sta zoper dva strela padla v mesto. Bombardiranje je prenehalo ob 9.10.

Danes se naznana, da je velikanski top oddal na Pariz v soboto 24 strelov, včeraj pa 27. V soboto je bil presledek med streli 15 do 20 minut, včeraj pa povprečno 9 minut.

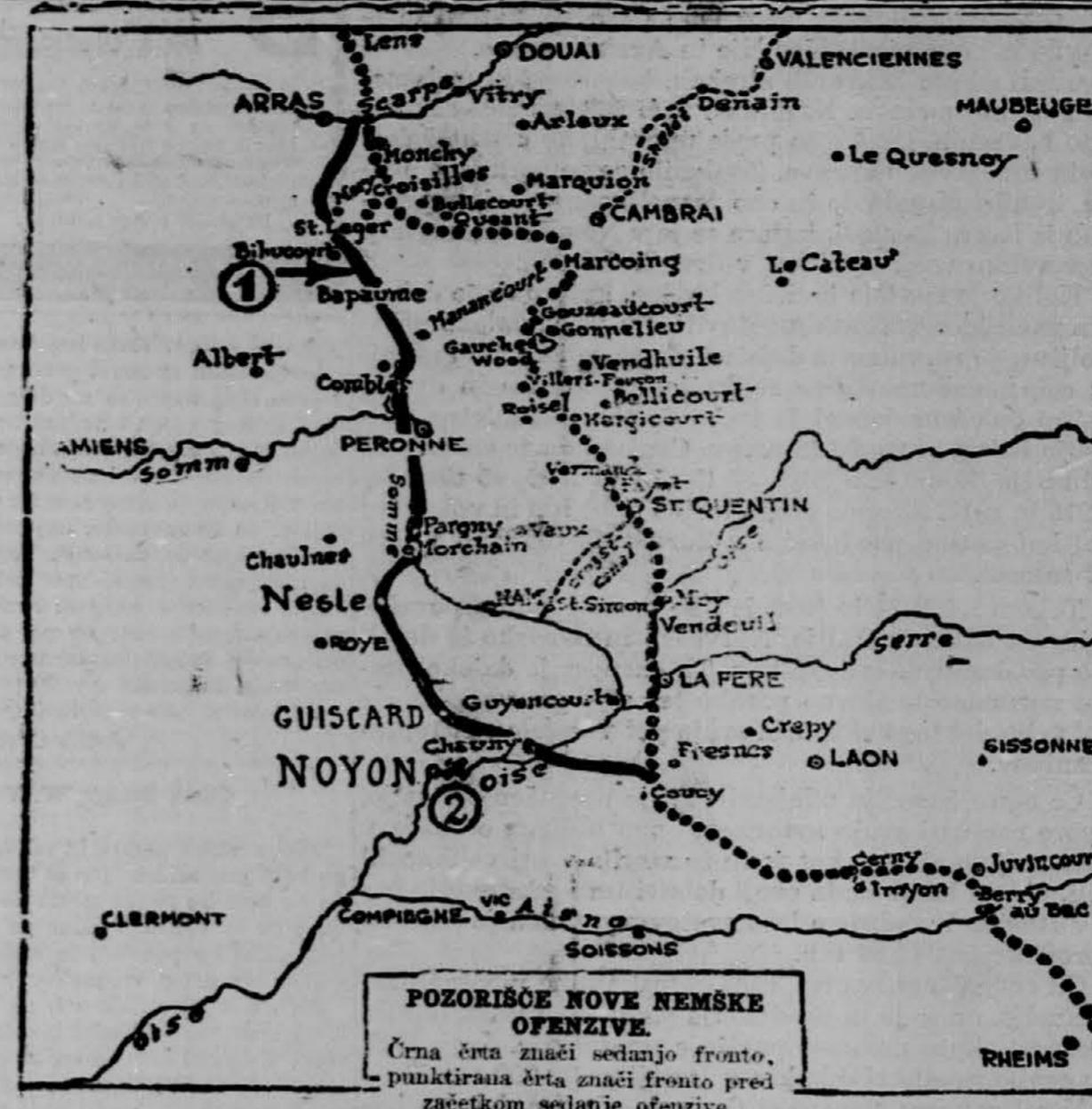
Ker je bil v dveh sluečajih presledek samo eno ali dve minuti, so oblasti prepričane, da streljata dva gigantska topa iz gozda St. Gobain. Strelji so padali ob 9.15 in 9.16 ter 9.45 in 9.47.

"Figaro" pravi, da bo top, ki je obstrejvel Pariz, v kratkem čas uničen; nekdo, ki to dobro veje, je reklo:

"380 milimetrski top, ki je pred dnevna letoma bombardiral Dunkirk iz razdalje 25 milj, so naši aeroplani in je bil kmalu uničen. Na isti način se bo postopalo z 2 milimetarskim topom, ki je

Ko so se ljudje vsled prvega

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Položaj na zapadni fronti

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Angleško uradno poročilo.

London, 25. marca. — Nocojšnje poročilo, ki ga je poslal feldmaršal Haig iz glavnega stana, se glasi:

Ivanredno vroči boji so se vršili v dan na široki fronti južno od Peronne ter južno in severno od Bapaume.

V obeh sektorjih je sovražnik z vso silo napadel naše pozicije. Napada se se vdeležile sveže čete. Kljub sijajnemu odporu naših čet smo bili prisiljeni umakniti se.

Nemške čete se nahajajo v Nesle in Bapaume.

Vroči boj se nadaljuje.

Zjutraj dne 25. marca so naše čete pri Somme ter severno od Vancourta odbrile s popolnim uspehom neprestane in težke nemške napade. Naša artilerijska je pripravila sovražniku težke izgube.

Strojne puške na naših nizko letečih aeroplanih so ponovno napadle sovražniške napadajoče kolone ter jih prisile, da so se umaknile dalje v ozadje.

Vroč napad, katerega so vprizorile to popoldne sveže sovražniške čete, je nemogočil naš napredok zapadno in jugozapadno od Bapaume v smeri proti Courelette.

Južno od Peronne so se morale naše čete umakniti na par točkah, nekoliko zapadno od Somme, dočim je sovražnik bolj proti jugu napredoval ter zavzel Nesle in Guiseard.

V to bližino so dospela francoska ojačanja.

Naše čete, čeravno so utrujene so v dobrém razpoloženju ter se izborno bojijo. Vsako napredovanje stane sovražnika zelo velike žrtve.

Mi smo izgubili veliko vojnega materiala ter tudi gotovo število tankov.

Francoško uradno poročilo.

Pariz, 25. marca. — Nocojšnje poročilo vojnega urada se glasi:

V oklici Noyona se nadaljuje bitka z vso ostrostjo, in Nemci pošiljajo na fronto neprestano nove čete.

Naše čete se soglasno s poveljem umikajo ped za pedjo, pri tem pa izvajajo silne protinapade ter prizadavajo sovražniku težke izgube.

V oklici Nesle se vrši hud boj. To mesto smo parkrat dobili ter parkrat izgubili.

Artillerijski boji se tukaj vrše na različnih točkah fronte.

Tekom dne in noči so Nemci poslali v Rheims vsega skupaj 1,375 izstrelkov.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 25. marca. — Nocojšnje uradno poročilo iz glavnega stana se glasi:

Tekom dne in noči so Nemci poslali v Somme in Oise skupaj 1,375 izstrelkov.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 25. marca. — Nocojšnje uradno poročilo iz glavnega stana se glasi:

Neko prejšnje nemško poročilo se glasi:

Kronprinc Ruprecht je z armadami gen. Bellowa in gen. von der Marwitz ponovno premagal sovražnika v vroči bitki pri Bapaume, dočim so armadni zbori gen. von der Berna, gen. Lindquist in gen. Kuchna prodriči močne sovražniške pozicije severovzhodno od Bapaume.

V vročem boju so čete gen. Gruenerja, ki so prišle z vzhoda in jugovzhoda, pognale sovražnika nazaj pri Ypres in Saily.

Ponoven sovražniški odpor, ojačen s svežimi četami, smo zlomili v vroči bitki.

Na železniški progi ki veže Bapaume, Cambrai in Peronne, smo naleteli na sveže čete ter na številne tanke, kateri so imeli namen napasti naše napredujoče čete.

V nočni bitki je padlo mesto Bapaume v roke Nemcov. Vroč boj se je razvil za posest Comblesa in višin, nahajajočih se na zapadu.

Sovražnika smo premagali ter zdobili napade angleške kavalerije.

Sedaj se nahajamo severno od Somme ter v sredini sommeskega bojišča.

Nemški kronprinc je z armado gen. Hutiera izsilil prehod preko Somme pod Hamom.

Njegove zmagojoče čete so po vročem boju zavzele višine zapadno od Somme.

Vroči angleški kavalerijski in infanterijski napadi so se izjavili. Sovražnik je imel izvanredno velike izgube.

Nemci na Finsku.

ooo

NEMCI GOSPODARIJO NA FINSKU Z ŽELEZNO ROKO. — POMAGAJO SESTAVITI ARMADO 200 TISOČ MOŽ, KI BODO NAPADLI HELSINFORS. — RUSKI MORNARJI BALTISKEGA BRODOVJA POMAGAJO RDEČI GARDI. — MNOGI FINCI SEDAJ OBŽALUJEJO, DA SO POKLICALI NEMČIJO NA POМОČ.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 26, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Stockholm, 25. marca. — Nemška roka se vidi povsod v bojih finske bele garde za gospodstvo dežele. Nemško izvežani finški junkerji naglo zbirajo armado 200 tisoč mož in Nemeji izkrenejo svojo lastno ekspediciski armado.

Bela garda ima tudi nemško municijo in topove.

Nameravajo obenem napasti Helsingfors s severa in zapada ter upajo na tritedensko kampanjo, tako da bodo kmetje koncem aprila že zopet doma. Za uspeh jim jamči nemška ekspedicija, ki ne bo pustila Fineem, da bi pozabili Nemčijo.

Po petdnevnom obisku fronte bele garde se je od mnogih slišalo, da obžalujejo, da so sprejeli nemško pomoč in zdaj vedo, da bodo pozneje morali draga plačati, vedo pa tudi, da je bilo to potrebno, da se je zadušila boljševiška vlada v Helsingforsu.

Nemčija ima že pogodbo, ki ji sta Helsingfors in Viborg. Rdeča takoj dalje neizmerno zaloge finskega sovražna masla v zameno za pri Tammerforsu in Viborgu. Rdeča garda je dovolj močna, da zadržuje belo gardo navzlie bodo dajale Nemčiji veliko oporo nemški pomoči, toda nemški vojniči so jaki prodriči v zapad in bodo zlomili njihovo moč. Rdeča garda je stanovitno prosi Petrograd za pomagalo, da obžalujejo, da obžalujejo, da so sprejeli nemško pomoč in zdaj vedo, da bodo pozneje morali draga plačati, vedo pa tudi, da je bilo to potrebno, da se je zadušila boljševiška vlada v Helsingforsu.

Finska boljševiška vlada se je stanovitno prosi Petrograd za pomagalo, da obžalujejo, da obžalujejo, da so sprejeli nemško pomoč in zdaj vedo, da bodo pozneje morali draga plačati, vedo pa tudi, da je bilo to potrebno, da se je zadušila boljševiška vlada v Helsingforsu.

Vsaka tovarna severne Finske je bila pozorijše boja. Pri Kopiji Nemčija, da ne bodo posredovali na Finsku, da se bo Nemci pomagajo beli gardi oprostiti se Rusov, se bori rdeča garda za ekonomična nadvojna. Med tem ko Nemci pomagajo beli gardi oprostiti se Rusov, se bori rdeča garda za ekonomična nadvojna. Boj je na obeh straneh zelo hud: po vsakem zavzetju sledi veliko mordere.

To vojno je povzročila socijalistična revolucija, bela garda pa se bojuje za kapitalizem, rdeča garda pa za socializem, kar po meni popolnoma razredno vojno. Med tem ko Nemci pomagajo beli gardi oprostiti se Rusov, se bori rdeča garda za ekonomična nadvojna. Boj je na obeh straneh zelo hud: po vsakem zavzetju sledi veliko mordere.

Načrti so trdili, da jih ta pogodba ne veže in na tisočih teh mornarjev, ki so se preprečili iz Revala, tvori močno rdečo armado severno od Viborga, kjer je zadnjih 14 dni v vedenih bojih z belo gardo.

Ko je bil poročalec v Elizabeta, je bila bela garda ravno v boju z mornarji, pa jih ni moglo potisniti naz

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKNER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and address of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto veja list na Ameriki	Za celo leto na mesto New York	\$5.00
in Canada	Za celo leto na mesto New York	\$5.00
Na pol leta	Za četrt leta na mesto New York	\$1.50
Na četrt leta	Za inozemstvo za celo leto.....	1.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in vse dni nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopolni besed podpis in obehnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovati po — Money Order.

Pre uvrstitev krajna naravnih poslov, da se nam tudi prejmejo obvezno naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljanjem naznate ta naslov:

"GLAS NARODA"

New York City

Telefon: 2870 Cortlandt

Gospodarske razmere v Nemčiji.

—ooo—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 26, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pred kratkim je izjavil general von Ludendorff v ne-pogovoru s zastopnikom kolinske "Volkszeitung":

— Sedaj smo močnejši kot sovražnik, tako glede mož kot glede materijala, zračnih sil, tankov — glede vsekih stvari, glede katere se je bahal. Vse to je na naši strani pripravljeno v izobilici.

Ali je to dejstvo ali izmišljotina?

Veliko se je govorilo glede velikanske ofenzive, s katero bo pričela Nemčija na zapadni fronti v prvem delu tega leta. (Medtem se je ta ofenziva že pričela. Op. ured.) Teden je potekel za tednom, a ofenziva je izostala. Kljub popolnemu polomu ruskega vojnega stroja, vsled katerega je bilo Nemčiji mogoče premestiti proti zapadu velik del svoje sile, s katero je preje držala iztočno fronto in ki naj bi pomagala pri strašnem uradcu na zapadu, se še ni izvrnil veliki udarec.

Nobenega dvoma ni, da je naravilo brezobzirno oropanje ponižane Rusije mučen utis na zaveznike. S psihološkega stališča je to brez dvoma čas za Nemčijo da izvede svoj udarec — če je taka stvar v njeni moći.

Avtoritativno mnenje v tej deželi je napravilo dve veliki lukanji v bahanju generala Ludendorffa. Rekel je, da je Nemčija močnejša kot so njeni sovražniki glede vojnega materijala, a avtoritativno mnenje v tej deželi pravi, da je Nemčija kritično na slabem glede dveh bistvenih vojnih surovin, namreč badra in gumija.

V položaju glede bakra je opaziti presenetljivo dejstvo, da se skoro vso to rudo proizvaja med narodi, ki so med zavezni, ki so njih prijatelji ali pa med narodi, kateri je blokada popolnoma odrezala od vsega stika s centralnimi zavezni.

Leta 1913 je znašala celo svetovna prodejka bakra 1,000,978 metričnih ton. Od te skupne količine so proizvedle Združene države same 555,990 ton ali več kot polovica. Japonska s svojimi 73,152 tonami je bila naslednja v vrsti. Nato je prišla Mehika s 53,323 tonami; Španška in Portugalska s 54,696, Avstralozajsa s 47,325 in tako naprej. Nemčija je bila na enajstem mestu izmed štirinajstih s prodejko 25,308 ton.

V tem letu, v zadnjem normalne uporabe, so nemški rudniki dobavljali nekako dvanajstino porabe. Združene države so zlagale Nemčijo, Avstrijo, Belgijo in Holandsko s 222,658 tonami bakra. Iz rovov Nemčije, Avstrije, Srbije in Turčije je prišlo nadaljnih 30 tisoč ton in iz porabljenega materijala končnih 50,000 ton.

To je dalo leta 1913 nekaj več kot 300,000 ton.

Sedaj nastane vprašanje, kako je nenormalno povprševanje po bakru vsled vojnih razmer povečalo to prodejko? — Svetovna prodejka leta 1917 je znašala 1,413,056 ton, torej za 40 odstotkov več kot leta 1913. V teh štirih letih je prodejka bakra v Združenih državah poskočila od 555,990 na 856,570 ton; ona Japonska od 73,132 na 123,406 ton; Canada od 34,880 na 50,351 ton.

V deželah, prijateljskih zavezni, je bilo paziti slično zvečanje prodejke. Chile je producirala 1913 nekaj nad 39,000 ton, a leta 1917 več kot 75 tisoč ton. Peru je v istem času skorodno podvojil prodejko bakra. Ceni se, da je bila Nemčija v stanu zvečati svojo prodejko na 45 tisoč ton.

Na ta način je jasno, da so leta 1917 zavezniški narodi proizvedli v svojih mejah več kot 1,000,000 ton bakra in da so imeli prost dostop do svetovnih tržišč, ki so imela naprodaj dodatno prodejko več kot četrto milijona ton. Da ta milijon in četrto ton bakra ni zadovoljil nenormalnega povpraševanja vsled svetovne vojne, je razvidno iz dejsta, da je cena bakra stalno rasla, čeprav se je prodejka zvečala za celih 40 odstotkov. Ta prodejka pa je postala za zavezni, še večja, odkar se je prenehalo izvažati v Nemčijo letnih 200,000 ton bakra.

Že smo omenili, da je znašala normalna poraba bakra Nemčije v mirnih časih nekako 300,000 ton. Kaj je moral to reprezentirati, da zadosti nenormalni potrebi povzročeni vsled vojne?

Lahko se domneva, da so imele v pričetku vojne nemške industrije, ki so importirale baker, v svojih napravah in na različnih razdeljevalnih točkah v zalogi baker, pripravljen za trg; nadalje baker, katerega se je obdelovalo ali ki se je nahajal na poti v naprav ali iz naprav k kon-

sumentom. Tega bakera je bilo nekako 186,000 ton. Poleg tega je bilo v zalogi nekaj majhnega bakera, katerega je brez dvoma vlažna zaplenila. Ta baker je znašal približno 25,000 ton.

Nemška vlažna je brez dvoma zbrala, pripravljeno za uporabo, v armadi in mornarici, veliko zalogi bakera, mogoče nekako 100,000 ton. To dela skupaj 261,000 ton bakera, kateri se je nemška vlažna lahko polasti takoj po izbruhu vojne.

K temu je treba še dodati zalogi bakera in medi, katero zaloge se je dobilo v nadaljnem potoku vojne v oponah ozemljih Belgije, Francije, Srbije, Rumunske in Rusije. Nadalje je treba dostaviti še kovino, katero se je dobavilo iz notranjosti Nemčije in Avstrije same.

Citali smo o škrenih strehah, katere se je nadomestilo z onimi iz cinka. Najbrž so tudi železne žice zavzele mesto bakrenih, katere so preje uporabljale cestne železnice in brzjavne naprave. Zaplenilo se je cerkvene zvono, kuhinjsko posodo in ono raznolikost stvari, napravljenih iz bakera in medi, katere se je v Nemčiji in Avstriji rabi v veliko večji meri kot v drugih deželah.

Koliko je znašala količina kovine, katero se je dobilo na ta način, je nemogoče ugotoviti. Da pa je daleko nezadovoljiva, je razvidno iz dejstva, da se je izročilo topilnicam celo nenadomestitivne relikvije, spomenike in druge.

Tej določeni dobavi je treba dostaviti še letno prodejko bakera iz nemških rogov. Ceni se, da je znašala ta prodejka 30.480 leta 1914, 35 tisoč leta 1915, 45 tisoč leta 1916 in 1917. Skupno znaša to 155 tisoč ton in pol, torej manj kot petino prodejke v Združenih državah v letu 1917 samem.

Tekom let 1914 in 1915 je bilo opaziti veliko povečanje izvoza bakera v Italijo, Norveško in Švedsko iz dežel, ki so pod kontrolo zavezni. Ta eksport je daleko presegal normalno krajevno porabo ter se domneva, da je našel velik del tega eksporta svojo pot v deželi centralnih zavezni.

Če more Nemčija udejstviti svoje pregaženje Rusije, če more razsiriti svojo avtoritet nad obširna ozemlja v veliko večjem obsegu kot je to že storila v tej velikanski deželi, potem lahko doda svoji dobavi tudi prodejko bakera v Rusiji. V zadnjem letu svetovnega miru je znašala ta prodejka 34,316 ton.

Od onega časa naprej, radi industrialne razorganizacije Rusije, pa se je ta prodejka stalno manjšala, dokler ni doseglia skorodno polovico prejšnje prodejke. Leta 1917 se je cenilo prodejko bakera v Rusiji na 16,000 ton.

Nemčija nima nobenega drugega vira za dobavo bakera kot te, katere smo v predložem navedli.

Kar se tiče gumija, je Nemčija še veliko na slabšem glede virov dobave. Med Nemčijo ter vsemi viri dobave gumija leže oceani, ki so popolnoma obvladani zavezniških brodovij. Razentega pa so številni teh virov pod direktno kontrolo Anglike.

Surovi gumij prihaja s plantaž v Malajskem arhipelu, na Javi in Sumatri, Cejlone, iz gozdov reke Amazonas v Braziliji ter v veliko manjši meri iz gozdov centralne Afrike. Prodejka iztočno-indijskega plantažnega gumija je znašala v preteklem letu: 220 tisoč ton. Prodejka gumija v Južni Ameriki je znašala 40 tisoč ton in nekako četrta leta je prišla iz Afrike.

V času pred vojno je importirala Nemčija nekako 20 tisoč ton gumija na leto. Ta količina je predstavljala njenjo normalno porabo. Trg ni kazal nobenega znamenja, da Nemčija kupiči gumij v pričakovani vojnički zapletljavi. Ob izbruhu sovražnosti pa je bil gumij prva stvar, pod direktno kontrolo Anglike.

Skozi zadnja tri leta je mogla dobivati Nemčija le uni-gumij, katerega se je vtihotapljilo vanjo iz neutralnih dežel. Anglia je zasledovala to dobavo gumija s tako pozornostjo, da je moral biti količina vtihotapljenega gumija v Nemčiji malenkosta.

Gumij igra veliko ulogo v moderni vojni. Potrebuje se ga za motorne vozove, aeroplane, balone; za plinove mase; za brzjavne in telefonske sisteme, zakopne črevlje, v zdravništvu in pri kirurgičnih bandažah, za rokavice in neštevilne druge stvari.

V tej deželi se ne pozna nobene stvari, ki bi mogla nadomestiti gumij. Neštevilno poskusov se je vpravil v Nemčiji, da se umetno sestavi gumij. Vse uzorce, ki so dospeli v to deželo so proglašeni izvedenci za nezadovoljstvo.

Sintetični gumij ni bil le zelo drag za proizvajanje, temveč mu je manjšalo tudi potrebne moži in prožnosti. Če je bila Nemčija končno uspešna pri izdelanju zadovoljive nadomestila za gumij, niso izvedenci v Ameriki nenesarčili o tem.

Da je bila Nemčija tekom zadnjih dveh let zelo na trdem glede gumija, je razvidno iz naravnost presnetljivih cen za to blago na nemških trgih. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je bil gumij vreden 50 mark pro funt ali nekako \$12.50. Isti gumij se prodaja v Združenih državah pa 54 centov funt.

—ooo—

Dopisi

Pittsburg, Kansas.

Detroit, Mich.

Ne bom mnogo pisal, temveč samo toliko, da se oglasim, da sem še živ. Res me je hotela stara mati v Delavskem domu, 387 Ferry Ave., veliki ustanovni shod Slovenske Republike Zveze. Govoril bo Ethan Kristan iz Chicago. Tema: "Jugoslovenska federativna republika na Balkanu."

Brez dvoma je to največji moment v zgodovini naše slovenske kolonije v Detroitu. Vsi, kateri

so izprevideli, da jih je treba

so občajno v zvez. z bolečini, pokojem in srbečini občutju na koži, ki uplivajo zelo neprijetno na bolnike. Včasih so teh izpahov kar prenašati se more. Kar pri tem zelite, da bi vam kmalu odiglo. Vzemite v takih slučajih kako uspešno mazilo. Mi vemo že izkušnje, da je

so občajno v zvez. z bolečini, pokojem in srbečini občutju na koži, ki uplivajo zelo neprijetno na bolnike. Včasih so teh izpahov kar prenašati se more. Kar pri tem zelite, da bi vam kmalu odiglo. Vzemite v takih slučajih kako uspešno mazilo. Mi vemo že izkušnje, da je

Na prodaj v vseh lekarinah.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

podpreti. Kako? Vredči iz sebe duh avstrijakov in izreci pred vsem svetom, kaj kaj smo mi Jugoslovani in kaj hočemo za naš bedni narod. V teh resnih, groznih časih, ko se en narod ori za obstanec ter življenje, se obravljamo na vas, rojaki, da se zavedate, kaj ste in da storite svojo dolžnost! Pridite do zadnjega z ženami in otroci na veliki ustanovni shod S. R. Z. v soboto 6. aprila 1918 ob pol osmih uri zvečer. Rojaki, se enkrat storte svojo dolžnost!

Za lokalni odbor S. R. Z.

Jožko Ovenc.

Cheat Bridge, W. Va.

Nisem vajen peresa in mi manj bolj gre sekira ter se bojam, da ne bom na pravo mesto postavil pike in vejice, vendar pa hočem nekaj poročati iz naše o-kolice, ker drugi vsi molče.

Zivimo v prosti naravi, na dobrem zraku in imamo dobro čisto vodo. V bližini ni tovaren, ne pre-mogovnikov. Daleč okrog so sami gozdovi in tudi mi gozdarji se ravnamo po materi naravi: imamo dolge lase in poraščene brade; izgledamo kot sv. Anton puščavnik v pratki. Nimamo nobene brivnice in kdo se hoče male olepštati, mora nabrusiti sekiro in si brado obreže nekaj ob straneh, potem pa izgleda kot kak nemški general.

Gozdarska nošnja je tudi ja-ko lepa. Imamo črne kape, modre hlače, velike in težke čevlje z močnimi podplati; podkovani so s palec dolgimi ostrimi žebli. Na rameni nosimo žage in sekire. Hodimo po visokih hribih in skalah ter sekamo dolge smreke. Za namen konjenice, ki potem vlaže s hribov krle v nižino. Nikakor pa naj nikdo ne misli, da smo kaki kozaki; ne, smo pravi slovensko-ameriški gozdarji.

Z delom gre dobro. Delamo vsak dan in še preeč dobro zasluzimo. Samo slab vreme nam vredči nagaja. Delo se kaj lahko dobri. Draginja je velika kakor povsod. Mnoga nas stane hrana in oblike, pa vendar nam še vedno ostane kak belič.

Tukaj je več kamp in v vsaki je kaj slovenska družina. Drugi pa suno samci; skupaj nas je kakih 50 v enem stanovanju. Večina nam samo ena žena kuha žganec, peče potice itd. To se ve, da ima mnogo dela. Pred vojno je sem priromala iz domovine kakšna slovenska evetlica, zdaj je pa vse splavalo po vodi. Perilo si perevo sam

Pravi pomen rumunskega miru

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 26. 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

PORAŽENA RUMUNSKA PREDSTAVLJA RESNO OVIRO PRI URESNIČENJU NEMŠKEGA NAČRTA ZA OBVLADO CELEGA SVETA. — KAJ POMENIJO DEJANSKI MIROVNE POGODEBE, KATERE SE JE VSI. LILO RUMUNSKI.

Odhod Rumunske iz vojne in spoznal, da ne more dobiti v svoj način mirovnih pogojev, katere je roke kontrole Donave in dospov v Bolgarsko dragače kot preko Rumunske. Tako kontrola pa bi mu dajala deloma drugo pot proti iztoku poleg one ob glavnih železnic iz Belgrada v Carigrad, katera pot je podla popolnoma v roki sovražnika s podjavljnjem Srbije. Z novo črto pa bi se tudi olajšalo promet na črti preko Srbije.

Dodan naj bi se pravno izrabilo Rumunsko kot prehodno pot proti Bolgarski ter jugu, katero pot bi se zagotovilo potom zavzetja Valahije, so sedanji cilji sovražnika povsem različni ter neizmerno širi glede svojih namenov. Sedaj, ko sta Rusija in Rumunski v vojni, so si centralne sile zagotovile pot med centralno Evropo in Bosporom, ki je deloma temelj popolnoma odvisna od ostre, ki vodi po železnicu iz Belgrada v Carigrad, kajti pot gre preko suhega do Odese ali Constance, kjer se odpira pot po morju, kajti rusko brodovje ne bo najbrž igralo nobene uloge več.

Uporaba te poti bo povzročila le malo, če sploh kaj zamande radi prelaganja blaga v pristaniščih, kajti v mernih časih se je prišlo iz Berlina v Carigrad preko Odese ali Dobruje. Ker pa je bil prav tako v skladu s ozirom na Constance, je dokazano vsled dejstva, da so Nemci nekaj let pred vojno uvedli poseben vlak iz Berlina preko Lvova in Rumunske v Constance, kateri vlak naj bi bil takoj hiter in dobro opredelan, da bi se potovalo hitrejši in eneje, kot s katerimkoli navadnim vlakom preko Evrope.

V sedanjih časih je neumnost zavarovali resnico, čeprav je neprjetna, nameč resnico, da si Nemčija zagotavlja novo pot, ne le v Evropi, temveč tudi v Aziji in smeri proti izoku. Če dobi dobiti ruske okraje Erivan, Kars in Batum v roki Turčije, kateri distrikte se je vzel Turčiji po rusko-turški vojni leta 1877, bi se ne moglo izrabiti v polni meri, dokler bi rumunska armada, čeprav majhna in izolirana, ostala vojaška sila ter država del severne Moldavije.

Rumunska zavzema pozicijo izvanredne strategične važnosti. Zabitia je kot ključ med Avstro-Ogrsko, Rusijo in Bolgarijo ter zavzetljena iz dveh rok ali rogov, potem katerih zapira pot proti jugu in izoku. Valahija, ki teče ved ali manj v izoku in zapadni smeri, skupno z Dobrujo, zapira pot iz centralne Evrope v Bolgarijo, Moldavijo, ki se razteza proti severu in jugu, predstavlja mejo med Avstro-Ogrsko in južno Rusijo ter leži na poti vsakemu prodiranju iz Avstrije proti Črnomu morju. Vendar tega in določno se je nahajal sovražnik v posesti Valahije in Dobruje skozi nekaj časa, je dejstvo, da so Rumuni, ki so držali del Moldavije, zadrežali Nemce od varnega prodiranja skozi južno Rusijo proti Odese ter jima vsele popolnoma priskočili do lastnih železniških črtev v izobličani Valahiji in Moldaviji. V namenu, da v polni meri izrabijo mir, katerega se je sklenilo z Rusijo, so centralni zaveznički spoznali potrebo izboljšanja položaja na Rumunske.

Mirovni pogoji, kateri se je vstavilo Rumunski, posebno pa po klavzuli, potem katera mora delata omogočiti transport sovražnih čet proti obali Črnega morja, ter nadalje vest, da se nahaja Nemčija v posesti rumunskih železnic in gotovih prelazov v Karpatih, tvorijo popoln dokaz za to, da Nemčija, vsele važnosti Rumunske kot vodnik proti jugu in izoku, sklenila vstop Rumunske v vojno, in sicer na tej ali oni strani. Priznava se je Rumunski v upanju, da si zagotovi njen podporo. Ko se je uspeh v tej smerni izkazal kot nemogoč, so igrale centralne sile svoje karte tako, da dosegajo ne trajno neutralnost Rumunske, temveč njen sovražnost, pa branijo vstavljeni pogoji v most, ki so se pri tem postavile sebi velike nesreče. Da se razume vpliva, ki so ga brez dvoma imeli na Rusiji, da pripravijo to deželo se pojmi razočaranje glede Besplatnatega pritiska na zadelenega rablje in Transilvanje (Sedmognostnica). Če te politike v očkih, je treba na kratko označiti tem času je bil, da je sovražnik naravo teh problemov, v kolikor

te tipejo Rumunske.

Dobruja je okraj, ki leži med Črnom morjem in dolino Donave, ki teče to od Rusije in ostale Rumunske. Severni del province ostaja iz aluvija, načrtelga vsled delovanja rek. Južni del pa obstaja bolj iz stepne brez drevja. Celotni distrikt je strategično velikega pomena radi svojega razmerja z Donavo, kajti on predstavlja del poti v Balkan ter vsebuje tudi pristanišče Constanca.

Vprašanje Dobruje je zvezano z vsemi dogodki, ki so se vrnila iz rusko-turške vojne leta 1877-1878. Po tej vojni se je dalo severni del Dobruje Rumunski kot kompenzacijo za izgubo Besarabije. Bolgarsko-rumunsko mesto pa je dobroločna evropska komisija, ki je, kljub protestom Rusije, uveljavila mejo, tekočo ravno izčisto od Silištja do Donavi pa do Mangalije ob Črnom morju ter s tem precej ugodila zahtevam Rumunske. Ta uravnava je dovedla do slabega razpoloženja. Rumunska je trdila, da njena meja ni takša, da bi mogla braniti svoje pristanišče Constanca in veliki Črnomorski most preko Donave, katerega se je pozneje zgradilo. Bolgarska je po pravici trdila, da je prebivalstvo Dobruje povečini bolgarske narodnosti. To stanevje stvari je bilo deloma odgovorno za dejstvo, da se Rumunski nideležita prva balkanska vojna za emanציפациjo otomanskih kristjanov. Mesto da bi storila to, je zahtevala kompenzacijo na stroške svojega južnega soseda v obliki odstopa bolgarskega ozemja južno do Dobruje. Ker se je Bolgarska seveda protivila taki domnevni, se je predložilo zadevo svetu poslankov v Petrogradu, ki je sklenil, naj odstopi Bolgarska Rumunski mesto Silištje in da naj se mesto med obema deželama še takrat določi potom posebne komisije. Ta poravnava, ki je znana pod imenom Petrograjski protokol, je bila dosežena v maju leta 1913.

Ker pa zahteve Rumunske tem niso bile zadovoljene in ker je izsiljenje te koncesije od Bolgarske seveda ustvarilo veliko vznenamjenje med bolgarskim narodom, je bilo razmerje med obema deželama v času izbruhu druge balkanske vojne vse preje kot kordialno. Posledica tega je bila, da je Rumunski, katere ni še nadalje zadržala Rusija, vdržala v Bolgarsko, nominalno v namenu, da vzdrije ravnovesje sil na Balkanu, dejanski v namenu, da Izvir Bolgarski še nadaljni kos ozemja južno od Dobruje. Ta akcija od strani Rumunske, ki je četno že bila prekoračila Donavo ter prodiral proti jugu v Sofije, dočim je bila bolgarska armada zaposlena drugod, je bila indosirana potom fatalne pogodbe v Bokaristi, sklenjene 25. julija 1913.

Ta pogodba je bila odgovorna za slabu razmerje med Rumunsko in Bolgarsko ob času izbruhu sedanje vojne in da dejanje slednje, ko je stopila na strani centralnih zaveznikov. Dejstvo, da je sedanja pozicija Rumunske deloma posledica zjene lastne politike pred petimi leti, ne dela njene neveste nič lažje sprejemljive za narod, kojega večina ne razume resnega pomena mednarodnih dogodkov.

Mržja Rumunske do Avstro-Ogrske ter nje aspiracije glede ozemelj, ki se sedaj avstro-ogrsko temelji na dejstvu, da stanuje v dvojni monarhiji do 4 milijonov Rumuncev. Velika večina tega naroda živi v Transilvaniji, a tudi v južni Bukovini je najti precejšnje število Rumuncev ter nekaj jih je v Banatu, ostanek Donave, severno od Srbske. Postopoma tem narodom od strani tuje vlade ter naravna želja zedinjenja rumunskega plemena sta tvorila glavni temelj zunanjosti politike obeh rumunskih državnikov, ki so preje zagovarjali politiko prijateljstva z Rusijo in ki so, od trenutka izbruhja vojne naprej, zagovarjali prozvezniško politiko od strani svoje dežele. Dusiravno je slučaj veliko manj tehten kot oni glede Francije ter Alzacija in Lorraine, se bila vendar tudi vselej vstavljena domoljubnega Rumunca skozi leta zverana s Transilvanijo. Bilo je v pretežem

to razpoloženje, ki je dovedlo Rumunski do sprejemanja strategično napačne politike, da je pričela prodriati preko severnih in zahodnih meja v jeseni leta 1916.

Dusiravno vsebuje Besarabija, kjer del načrta je bil dobro dočlanjeno, da se ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specijalist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam načrto, da se premičem urad, tudi stroj za X-Zarko, s katerim morem videti skozi vas, kako skozi steklo. Imam svojo lastno lekarovo, v kateri se nahaja vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne boste boječi in prideš k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne ozirajte se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, prideš k meni. Vrnjam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specijalist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam načrto, da se premičem urad, tudi stroj za X-Zarko, s katerim morem videti skozi vas, kako skozi steklo. Imam svojo lastno lekarovo, v kateri se nahaja vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne boste boječi in prideš k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov sloviti 606 za krvne bolezni in ozdravitev ozabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetne bolezni, srbenje, mozole in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,
311 SMITHFIELD ST.
PITTSBURGH, PA.

nasproti pošte.

VAŽNO. — Odreži to in prinesi s seboj.

Bombardiranje Pariza.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
zadnja dva dni bombardiral Pariz.

Od sobote ga že naši aeroplani izčijo in ker je prenehal streljati, je znamenje, da so prišli do njega. Ne bo več dolgo, ko se bo dognalo, kje stoji; potem pa je konec njegove slave."

Vojničke oblasti so prepričane, da se Nemci poslužujejo dveh novih topov; medtem ko vojski izvede Richard Arapu domnevno, da jih je celo baterija.

Washington, D. C., 25. marca. Oficijelno francosko poročilo, ki je bilo izdano sinoči, priznava, da je bil iz razdalje 60 milj bombardiral Pariz. To poročilo se glasi:

"Danes je bilo ugotovljeno, da je bil to političen top, ki je skoraj vso soboto obstrelioval Pariz. Isti top je danes zjutraj zoper pričel. Top je vstrelil vsakih 15 minut 240 milimetrski projektili, katerega učinkov pa je bil sorazmerno majhen, ker eksplozija ni imela velikega dočinka.

Kakor poročajo časopisi, se morata nahajati top 120 milj od Pariza, skoraj gotovo v okolici St. Gobaina. Splošno domnevovanje je izrazeno v teh vrstah "Echo de Paris":

"Kar se tiče dalekosežnega topa, ki je streljal na Pariz, ima isti namanec kot prvi strel na Dunkirk v veliki ofenzivi 1915, da se na pravilu v civilno prebivalstvo utisne, da se nahaja Pariz pod kontrolo nemških topov. To je samo političen top."

Washington, D. C., 25. marca. Oficijelno poročilo poslanika Sharp-a iz Pariza se glasi:

"Sovražnik je danes zjutraj ob 8. uri vsake četrte ure vstrelil na Pariz z dalekosežnim topom; v mestu in na predmestju je padlo 40 strelov. 10 oseb je bilo ubitih, 15 pa ranjenih. V tenu so že pripravljene izvršitve svoje nove merte, temveč dokazati, da so spravili na površje bolj obširen program glede takozvanje Srednje Evrope.

Vse se spravlja v večjo važnost vojnega položaja na vzhodu, to je v Perziji, Mezopotamiji in Siriji, vendar čez tudi tega položaja, ki je bil prav tako nevarnosti nemško-rusko-rumunskega.

miru ter na drugi strani izjavljene v tem sledčetji trpljenje Rumunske, ki ni način predlagat ali sugerirati misel, da bo sovražnik zamogel izvršiti svoje nove merte, temveč dokazati, da so spravili na površje bolj obširen program glede takozvanje Srednje Evrope.

Vse se spravlja v večjo važnost vojnega položaja na vzhodu, to je v Perziji, Mezopotamiji in Siriji, vendar čez tudi tega položaja, ki je bil prav tako nevarnosti nemško-rusko-rumunskega.

miru ter na drugi strani izjavljene v tem sledčetji trpljenje Rumunske, ki ni način predlagat ali sugerirati misel, da bo sovražnik zamogel izvršiti svoje nove merte, temveč dokazati, da so spravili na površje bolj obširen program glede takozvanje Srednje Evrope.

Nepremekljivo zreč v tekoče vojne, narodov videla si krepko rast; krvavi boji, vražnljute vstekte peljate so v prezgodnjih jih propast.

Le ti neznaš hitrosti urie štetih, neznan ti je krasu gretak spomin; obokov tvojih tudi v poznih letih trohljivi nikdar se ne loti gin.

Skala. Oj ne blaguj me, roža zardeča!

Krasnorastoči svoj razvijaj cvet; zdaj klijie zate dobra prevesela, mladost radost vživa cvetni svet.

Lepote zorni zame pa ne sije, zeleni mah edini moj je kras, enakomerna starost zmer mi dije, nikdar mladost kratke sladki čas.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjsku stvo itd.

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, po hišo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinco itd. KADAR želite objaviti društvena naznana.

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski na selbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki malii vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol milijona (4,500,000) listih in je torej najboljši redstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane \$1.00

Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lote ali kaj enakega stane

Enkratno iskanje delavcev stane

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.

Naročilom je poslati vselej tudi denar.

NASLOVITE NA:

"GLAS NARODA"

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa vročajo, da se prepričajo, da je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

Iz ruske zgodovine.

Rusi niso bili nikdar popolnoma enoten narod. Že v prvi dobi zgodovine vidimo celo vrsto oddeljnih in bolj ali manj diferenciranih enot in vkljub poznejši celotni združitvi vseh v eden velik narod, v eden pojem "Rusi", niso nikdar izginili stari notranji razločki. Deloma so se sicer izenačili, deloma pa so dobili le nove oblike, nov obseg, da, deloma so se še ojačili.

In — ojačili v teku časa do te mere da danes mnogi nočejo priznavati enotnega ruskega naroda, ampak več narodov, najmanj dva — Velikoruske in Maloruske, poleg katerih nastopajo Belorusi kot tretja narodnostna enota, dasi ne tako močno izpopolnjena in diferencirana.

Kdaj in kako je nastala ta trojna razdelitev ruskega naroda, sem povedal že zgoraj. V kolikor je njen temelj jezikoven in kako se v obliki jezika kaže — o tem so bila podana na drugih mestih podrobna dokazila.

Tu hočem le pokazati, kako daleč je razun jezika v celoti prišla ta diferencijacija, kakšno je danes zunanje in notranje razmerje teh skupin in kako daleč so prisile tendence, staviti bodisi s političnimi, bodisi znanstvenimi razlogom na mesto enega ruskega naroda v slovenskem svetu dva — velikoruski in maloruski ali ukrajinski.

Mesedobno razmre treh glavnih russkih krogov so preiskovali pred vsem glede — jezika.

Toda napačno bi bilo soditi, da gre tu le za jezikovne razlike, dialektične posebnosti. Razlike lahko vidimo tudi drugače v vsem domaćem življenju ljudstva, v njegovem značaju in telesni podobi, v njegovih zgodovinskih tradicijah. Jezik pa nam danes nudi za razlikovanje najtrdnejši temelj in na tem temelju s določeni omenjeni trije narodnostni krogi površno med temi mejami.

Velikorusko ozemlje meji po Sobolevskem in Karškem proti Belorusom pas prehodnih narečij, ki gre od Opočke in Velikih Luk k psovski guberniji skozi gubernijo tversko, smolensko in černigovsko tako, da je južni del tverske, skoraj vsa smolenska in severni del černigovske od črte Ržev (Zubcov), Brjansk, Novgorod Severski, Černigov skoro čisto ali večjidel beloruski.

Pri Novgorodu Severskem je vozeli, kjer pristopijo k beloruskim in velikoruskim dialektom že maloruski. — Malorusi in Belorusi meji prehodni pas, ki gre od Narava in Bjelskega čez Pruzane, Luminice k Pripetu, potem pa nepretrgoma ob Pripetu (izvzemši mozirski kos) k omenjenemu vozlu pri Novgorodu. Odtod na vzhod je do sedaj nemogoče določiti velikorusko in malorusko mejo.

Nepretrgoma gre od Krolevca čez južnozahodni del černigovske in kurske gubernije v smeri na Sudžo — Oboganj — Stari Oskol k Korotjaku na Donu in ob Donu dolji k Donecu (severni del donskega okraja je velikoruski, južni pomešan, v harkovski guberniji na vzhodu je veliki karpatiški planinci).

V raztrganih razmerah v Podkavkazju spada Velikorusom krajina tereckih kozakov, potem volška kotlina in tudi največji del sibirske kolonizacije, dasi so povsod tudi naselbini drugih narodnosti. Razen tega so velikoruske kolonije raztresene po vsej Mali Rusiji in nasprotno maloruske v saratovski, samarski, astrahanski, vologdški guberniji in za Uralom.

Velikorusi se pomikajo glavno v smeri proti Harkovu. Harkov sam je bil že v začetku XIX. stoletja maloruski, danes ima 58 odstotkov Velikorusov in 25 odstotkov Ukrajincev.

Določiti skupno število teh treh skupin je pri doseganju načinu štetja na Russkem zelo težljiva stvar. — Po uradnem štetju se je priglasilo leta 1897 v ruski državi prebivacev z velikoruskim jezikom — toda kje je bila njegova meja? — 55,667,469, z jezikom beloruskim 5,885,547, z maloruskim 22,380,551.

Ako prištejemo samo preprosti poprečni odstotni prirastek za 4 nadaljnja leta, bi dobili na koncu l. 1900 ali v začetku 1901 v ruski državi:

Velikorusov približno	59,000,000
Belorusov približno	6,200,000
Malorusov približno	23,700,000

K poslednjim pa še treba pristeti skoro vse Ruse — avstrijsko-ogrške države v številu 3,805,023 (brez 40 tisoč Židov) in kakih 500,000 Rusov v tujini, tako da bi bilo na temelju uradne cenitve celotno število Malorusov na koncu leta 1900 okoli 28,000,000.

Maloruskim statistikom pa je to število prenizko in zato nastavlja više. Tako jih je v najnovejšem času J. Nečuj-Levickij (na celiem svetu) naštel celo 37,206,000 za leto 1905. To se seveda ne da kontrolirati, kakih 30 milijonov pa jih bo. — V. Hratjuk jih je naštel na koncu minulega stoletja čez 30 milijonov, Karskij je cenil Beloruske leta 1903 na — 8 milijonov.

Drugače se seveda dialektična in etnografska diferencijacija na vstavlja sami pri teh treh velikih krogih, ampak gre dalje tudi znotraj in povzroča razlikovanje ljudstva ter izločuje še manjše skupine, označene s posebnimi, bodisi zgodovinskimi, bodisi prosti ljudskimi imeni.

Najmarkantnejše vidimo podrobno diferencijacijo v maloruski oblasti, kjer ne navajajo samo filologi vrste manjših dialektičnih skupin in oblasti, ampak kjer tudi narod pozna vrsto imen, in kjer nastopajo posamezni (npr. karpatiški goralji) mestoma tako samostojno in samo-značno, da vzbujajo neprenehoma sumnjo o posebnem, najbrž — neslovanskem pokolenju.

Cubinskij razločuje v svojem izvrstnem narodopisnem zborniku pri Malorusih v južni Rusiji v glavnem 3 tip:

1. — Poleški;
2. — Ukrajinski;
3. — Podolskogališki.

GENERAL GIARDINO,
naslednik generala Cadorne.

K prvemu tipu tako zv. Polešukov spadajo prebivavci tako zv. Polesja v severnem delu kijevskega, radomškega okraja in sev. vzh. Volinji do reke Gorinj, h katerim spada tudi del sjedleške in grodenske gubernije, t. zvano Podlasje.

Prebivavci pinskega okraja se imenujejo Pinčuki, od Gorinj proti severu.

Drugi ukrajinski tip stopa na zahodnem Dnjepru v gubernijo kijevsko, v srednji del Volinji in jugovzhodnega Podolja. Njegova starejša rodovna imena so Kozaki, Zaporošči, ki so se imenovali tudi Stepoviki, ker so prebivali na stepah južnih gubernij; Poberežci, prebivavci sedanjih južnovzhodnih delov podolske gubernije, in Volinji v zahodnem delu berdičevskega okraja kijevske gubernije.

K tretjemu tipu spada ljudstvo zahodno od Volinji in Galiskega, katerega se je na poljsko-madjarski meji prijelo staro ime — Rusini in poleg tega Rusnjaki, in vrsta manjših krajevnih imen v Podkarpatih. Njih jedro tvorijo karpatiški planinci.

Tudi pri Belorusih nastopajo lokalna imena, na pr. Poljani, Sjekali itd. Pri Velikorusih, pri katerih vkljub ogromnemu obsegu plane zemlje s tem združeni lahki vajenjavi stili in jezikovna konservativnost nista pospeševala večje diferencijacije, ni tako izrazitih tipov kakor pri Malorusih. Pa tudi tu so seveda krajevna imena, ki so nastala v sledu dialektičnih posebnosti.

Tako so znani v voroneški guberniji Jaguni, Kaguni, Cukani, Ščekuni ali Talajagi, v kurški Sajani.

Ta diferencijacija v celo vrsto tipov je deloma potrjena od antropologične metode.

Vidimo namreč, da se Malorusi na jugu tudi telesno razlikujejo od Belorusov in Velikorusov, in to nele v umetni sestavi las in brk, ampak tudi v podobi telesa samega. Tako vidimo predvsem na jugu večjo brahicefalijo, temne kmeplekse in višje rasti nego pri Velikorusih in Belorusih.

Toda na drugi strani niso te skupine niti v notranjosti enote. Nasprotno! Dosedanje preiskave fizičnega tipa russkih Slovanov kažejo dokaj velike varijacije lokalnih skupin, večje, nega je naprimer poprečni razloček velikoruske, maloruske in beloruske skupine.

26 milijonov šestih mestih.

Zadnja cenitev gleja prebivalstvo največjih mest na svetu, — pravi The Regina Daily Post — se stavi New York z lahko na prvo mesto, dočim prihaja za njim London s skoraj milijon manj prebivalcev. Soglasno s to cenitivo ima New York 5,254,000 prebivalcev, dočim jih ima London 4,523,000.

Pariz je tretje največje mesto na svetu ter ima nekaj mal tri milijone prebivalcev, dočim je Chicago šteto, ki ima dva milijona in pol. Berlin ima dva milijona ter je približno tako velikega obsegja kot Tokio, Dunaj ali Petrograd. Philadelphia ima 1,700,000 in Monševille 1,600,000.

Iz tega sledi tudi, da ima šest največjih mest na svetu skupno prebivalstvo nekaj več kot 26 milijonov ljudi, kateri številke so naraštvo presenljive, če človek razmisli o svetovni dočavi živil.

Obseg živil, ki so potrebni le za teh šest velemest, je tako velikan, da ga je komaj mogoče obseči, in vendar tvorijo ta mesta sorazmerno majhen odstotek skupnega prebivalstva sveta, katero morajo preživljati drugi.

Rezultati naredili so na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ZAHVALA.

Najprisrenoje se zahvaljujem tem potom društvom, ki so se me spomnili v moji bedi ter mi prisločila z denarno podporo na pomoc. Prejel sem od naslednjih društev organizacije sv. Barbare denarne prispevke:

stev. 1	\$3.40
stev. 3	3.00
stev. 9	2.00
stev. 11	1.00
stev. 13	2.60
stev. 15	1.50
stev. 19	3.10
stev. 20	1.00
stev. 21	2.00
stev. 27	1.00
stev. 34	3.25
stev. 35	3.35
stev. 36	3.50
stev. 41	2.50
stev. 43	6.00
stev. 44	2.00
stev. 53	5.25
stev. 54	2.00
stev. 55	2.00
stev. 58	3.70
stev. 60	2.00
stev. 65	4.00
stev. 67	3.00
stev. 72	3.00
stev. 73	2.00
stev. 77	3.00
stev. 82	3.35
stev. 85	2.20
stev. 86	4.25
stev. 89	6.00
stev. 91	2.00
stev. 92	2.50
stev. 93	3.00
stev. 94	2.00
stev. 95	5.00
stev. 96	7.85
stev. 97	1.00

Najprisrenoje se zahvaljujem tem potom društvom, ki so me spomnili v moji bedi ter mi prisločila z denarno podporo na pomoc. Prejel sem od naslednjih društev Slov. Del. Podp. Zvezde denarne prispevke:

stev. 1	\$0.75
stev. 3	2.00
stev. 4	5.00
stev. 5	6.50
stev. 7	2.00
stev. 8	6.15
stev. 12	3.45
stev. 13	3.75
stev. 14	4.20
stev. 15	3.50
stev. 16	5.00
stev. 17	8.00
stev. 20	2.50
stev. 24	3.45
stev. 36	8.25
stev. 38	4.20
stev. 40	2.30
stev. 42	1.00
stev. 44	5.00
stev. 47	3.00
stev. 48	1.85
stev. 53	3.25
stev. 59	4.45
stev. 60	5.00
stev. 61	2.00
stev. 66	2.50
stev. 67	3.75
stev. 70	2.00
stev. 74	10.00
stev. 79	1.50
stev. 88	5.00
stev. 89	3.00
stev. 91	3.00

Se enkrat srčna hvala!

John Schneider,
Box 13, Muskegon Heights, Mich.

Posebno naznanilo.

Doktor Cowdrick, največji specjalist, ki prinaša v Ameriko strojno zahtevno in zdravljivo živilo, ki ga uporabljajo v mestnih mestih v Evropi. Poleg tega na radost, ki ni načrtovan, v proizvodnji vseh vrst živil, ki jih je načrtoval, vse, kar je vse potem pri njenem izvajaju.

Vseeno pa, kdo želi, da bo boljši, ne bo boljši, pridite k temu velikemu specjalistu in pokazite, kaj vam želite.

John Schneider, specialist.

26 milijonov šestih mestih.

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 15. avgusta
1908.Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penn.

Sedež Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1008 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
 Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
 Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
 Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport
Ohio.

NADZORNÍ ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PIETERNEL, Box 95, Wilcox, Pa.
 1. nadzorník: NIKOLAJ POVSÉ, 1 Grab St., Numery Hill, N. B. Pitts-
burgh, Pa.
 2. nadzorník: IVAN GROŠLJ, 885 E. 127th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral
Kans.
 1. porotník: FRANC TEROPČIĆ, R. F. D. 2, Box 146, Fort Smith, Ark.
 2. porotník: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHNOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILLO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, osfoma njih uradniki, so ujedno prošeni, pošiljati
vse dopise načrtnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar
naš se pošlje edino potom Poštnemu Expressnemu ali Banku denarnih
nakaznic, nikakor pa ne potom privatnim čekom. Nakaznicu naj se
naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. In
tako naslovljene pošljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.
V slednji, da opozajem društvo tajnika pri poročilih glavnega tajnika
kako pomankljivosti, naj to nemudoma naznjam na uradu glavnega
tajnika, da se v prihodnje popravi.

Žrtev sodnije.

KRIMINALNI ROMAN.

PRIREDIL J. T.

20

(Nadaljevanje).

Tako je informiral, kdo je lastnik omenjene hiše.

Gospoder, Mr. Bunce, mu je povedal, da je bil lanskoga leta
meseca februarja najel hišo za dvajset mesecov nek gotovi Fisher.
Skoraj gotovo je bil Španec ter si je ime Fisher le naredil. — Tri dni
pred potekom pogodbje je pa vse pribitivo prodal ter odšel iz okoli-

lice.

Nadzoreča je bila tudi Bunceva žena, ki je rekla:

— Ta človek se mi je zelo dopadel. Imel je silno divje črne odi,
kakoršnih še nisem videla, odkar je kraljica Elizabeta uničila Špan-
sko armado. Vrjemite mi, da nisem mogla več nobi spati. Nepresta-
no sem mislila, da mi bo neko prezel vrat.

Po dolgotrajnem poizvedovanju je izvedel, da je bil takozvani
Fisher inozemec, ki je živel pod tujim imenom in je izborno govoril
angleščini jezik.

Nadalje je dognal, da je Fisher odšel iz okolice dne 12. februarja,
torej en dan po umoru Francisa Trinkall.

Ta dan je Fisher izmenjal ček za 4000 funtov šterlingov.

To so bili zelo važni podatki. — Ti podatki so pa tudi utrdili v
njem mnenje, da je bil John Mowbray zapleten v neko revolucionar-
no gibanje, vsled česar je moral molčati.

Chancellor je se je vrnil še naslednji dan v Manningford
House, kamor je došpel ob šestih zvečer.

Dami sta bili v svojih sobah ter se pripravljali za večerjo. —
Klub temu, da se bili vsi dobri znanci in celo prijatelji, se je večerja vseeno vršila čisto po preipisih ter je imela nekak ceremonijski
zakon.

Tudi Chancellor se je šel preoblači ter je prišel precej pozno k
večerji.

Ker je bila navzoča tudi Olgina teta, ni hotel govoriti o uspehu
svojih raziskavanj. Stara dama je bila namreč silno nervozna in
se je zelo razburila, samo če je slišala ime John Mowbray.

Po večerji je rekla gospa Nilson, da je zelo razburjena. Olga jo
je spremnila v spalnico ter se s strahom vrnila h Chancellerju.

Advokat je sedel pri pisalni mizi. Pred njim je bila cela kopica
pisem, katera so dosegla zadnja dva dana.

Ko je Olga vstopila, je vstal ter ji stopil nasproti.

— Vi ne veste, kako sem radovedna glede uspeha vašega poto-
vanja — je rekla in se poslonila na kamni. — Že pri večerji sem o-
pazila na vašem obrazu, da prinašate same dobre novice.

— Ali se mi misli res poznajo na obrazu? — je rekel ter se na-
smehnil.

— Seveda se vam pozna.

— No, to pa nič kaj dobrega ne obeta za advokata.

— Ne, ne, saj nisem tako mislila. — Samo jaz vas poznam.

Torej, kako je bilo?

— Izvrsto.

— Priopovedujte! — Jaz sem silno radovedna.

— Torej dobro. — Don se je izkazal kot izbornega vodnika. On
me je privedel v malo vasio, osem ur je že od tukaj.

— Tako? — Ali je mogoče?

— Seveda je mogoče. — Pot z dobrim konjem znaša od tukaj
do tam in nazaj celih štiriindvajset ur. — K temu je seveda včet
počitek.

— Že razumem.

— Ali veste, zakaj sem vam to povedal. — Ali veste kakšne
važnosti je to?

— Seveda — je odvrnila Olga. — To pomeni, če je moj brat dne
11. februarja zjutraj odijahal, nikakor ni mogel biti nazaj v vasi do
onega časa, ko je bil Trinkall umoren.

— Da, uganiš ste.

— Prosim vas, povejte mi, kaj ste izvedeli.

— Nadalje sem izvedel, da je gospod Fisher oni dan, ko je bil
vaš brat pri njem odšel iz okolice ter da je naslednji dan izmenjal
ček za 4000 funtov pri neki londonski banki. Najbrže je zatem od-
potoval iz dežele. Ko je odpotoval, najbrže še ni vedel o umoru in
ni niti malo slutil, v kiki nevarnosti se nahajan njegov prijatelj.

— Torej vi niste videli gospoda Fisherja? — je vprašala Olga
vidno presenečena.

— Ne, nisem ga videl.

— In kaj bomo zatem počeli?

— Jaz sem se že obrnil na svoje londonske agente, da bodo iz-
sledili tega moža. — Fisher ni njegovo pravo ime, vendar je pa mo-
goče, da mu pridejo na sled. — To vem, da ni bil Anglež. — Nadalje

tuid vem, da so bili razen vašega brata vsi inozemci, ki so ga ob-
iskovali v njegovem domu. — Meni se zdi, da je prišel v Anglijo sa-
mo zastran denarja, da bi lahko kupil žnjin oružje za kako revolu-
cionarno stranko.

(Dalje prihodnji.)

ROPAR.

Gor na robu sive skale,
ki grozeče v zrak moleva,
divji temnooki ropar
v pozni uri še stopeva.

Doli v dol domači gleda,
kjer je bival mlada leta;
kolne zdaj ga in sovraži,
mili, ljubi dom očeta.

Zemlja rodnega, tuge polna,
ki otroka si gojila,
zdaj nesrečnega pa sina
v cuji svet si odpodila.

Bodi mi prokleta vedno!
Le sovražno gospoduje
naj po tvojih lepih krajin
naj je v prah nekoč razsuje.

Raka, kalnopena reka
naj razvre nad te valove
smrt strupena naj običaje
tvoje srne zdaj sinove!

Tako kolne sin divjine,
tih mu vrše vrhovi, —
kar se na dobrave tih
dolski oglase zvonovi.

Zdaj tiho, zlaj bolj glasno
znamen glasi gor domijo;
krog vrhovi zeleneci
v nočnem pišu se šibijo.

Kaj potihne divji ropar,
kaj temno oko pokriva?
Kaj le strastni sin divjine
bride solze tu preliva?

Se več presečen.

True translation filed with the post
master at New York, N. Y. on March 26,
1918, as required by the Act of October
6, 1917.

Rotterdam, Nizozemska, 23.
marca. — General Ardenne prav.
v Duesseldorf Nacherichten:

— Akoravno se ne razpravlja o
bodočih namerah naših voditeljev,
se mora smatrati za gotovo, da je
v zalogi še mnogo presečen.

Naši zastopniki,
kateri so pooblaščeni pobirati narod-
ino za dnevnik "Glas Naroda". Narod-
ina za "Glas Naroda" je: za celo leto
\$3.50, za pol leta \$2.00, in za četrtek leta
za \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo
za sveto, katero je prejel in jih ro-
jeni priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Loris Andošek in
Frank Skrabe.

Leadville, Colo.: John Hočevar.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John
Term, Frank Janesh in A. Kochevar.

Salida, Colo. in okolica: Louis
Kostello.

Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Boškar.

Indianapolis, Ind.: Alois Hudman.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. Bostil, Jos. Blaž

in Frank Jurjovec.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank

Laurich in John Zaletel.

La Salle, Ill.: Matija Komp.

Livingston, Ill.: Mih. Cirar.

Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.

Noconis, Ill. in okolica: Math.

Gajšek.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton

Kobal in Math. Ogrin.

Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in

Josip Tratnik.

Sheboygan, Wis.: Anton Ic, John

Stampel in H. Svetlin.

West Allis, Wis.: Anton Demšar in

Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna

A. Justin in Valentijn Marcina.

POUČNE ZNIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vesan = .50

Hitr računar (nemško-angl.)

vezni = .50

Pojelejstvo = .50

Sadjereja v pogovor = .25

Schimppffov nemško-slov. slovar = \$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE

KNIGE:

Hipnotizem = .25

Doll z orotjem = .50

Dve žalozigr. "Čarljeva ženitev"

in "Trije ženini" = .25

Medija 2 svezka = .50

Pod Robom Sl. Večernice = .25

Postrelja bohnikom = .25

Socijalna demokracija = .25

Trtne uži in trtožje = .25

Uma Hrvinacija = .25

Veliki slovensko-anglički tolmač = \$2.00

Trofka = .25

Vojna na Balkanu 12 svez. = .25

Zgodovina c. kr. pešpolka St. 17 = .25

s slikami = .25</